

Til KL

Bidrag til hørings svar fra KKR Hovedstaden

KKR Hovedstaden har, på baggrund af henvendelse fra Ministeriet, igangsat arbejdet med inddragelse af relevante aktører og drøftelser kommunerne imellem med henblik på at kunne indstille placering af FGU institutioner i KKR Hovedstaden til Ministeriet i juni 2018. Dette arbejde har givet anledning til behov for afklaring af en række spørgsmål og uklarheder. KKR Hovedstaden ønsker derfor, at KL medtænker nedenstående områder i et hørings svar til ministeriet.

Formålet med den nye FGU er at forberede eleverne til uddannelse og job. Det mål bakker KKR Hovedstaden op om. KKR ønsker imidlertid at gøre opmærksom på en række spørgsmål og bekymringspunkter.

1) De unges vej videre i erhvervsuddannelse

Hovedudfordringen i det påtænkte system er sammenhængen til erhvervsuddannelsessystemet. Her ser vi en fare for, at den unges vej ind i uddannelse og job stik imod intentionen kan blive vanskeliggjort, hvis de tilbringer mere end et år i FGU.

Erhvervsskolen består af et grundforløb og et hovedforløb. Grundforløbet varer et år og er delt i to: Det første halve år hedder GF1 (grundforløb 1) og det næste halve år GF2 (grundforløb 2). Elever, der har holdt mere end et års pause efter endt grundskole, mister retten til GF1, og får altså kun et halvt grundforløb. FGU-eleverne får altså kun et halvt erhvervsskoleforløb, hvis de er i FGU mere end et år. Det vil gøre sig gældende for mange elever, idet gennemsnitsvarigheden for et FGU-forløb vurderes at være 14 måneder. Det er problematisk af flere årsager:

For de svageste elever er det et stort problem. Hvis de kun har et halvt år i erhvervsskolens grundforløb, skal de nå tingene på meget kort tid på erhvervsskolen. Eleverne i målgruppen for FGU er netop kendetegnet ved at have brug for tid. Mange vil formentlig knække på (for sent) at opdage, at deres FGU-forløb betyder, at de kun har ret til et kort og meget studieintensivt erhvervsskoleforløb.

I slutningen af GF1 skal man vælge hovedforløb. Det er den erhvervsuddannelse, man vælger at tage. FGU-elever mister altså det første halve år på erhvervsuddannelse, hvor de har lov at være uddannelsesuafklarede. Det må antages, at FGU-elever netop er karakteriseret ved en lav grad af uddannelsesafklarethed. Vi frygter derfor et for højt elevfracfald, hvis de unge mister retten til GF1.

Også for de stærkeste FGU-elever kan det være et problem at miste retten til GF1. GF1 på erhvervsskolen indeholder eksempelvis særlige EUX-forløb,

Dato: 12. februar 2017

Sags ID:

Dok. ID:

E-mail: hdbec@gribskov.dk

Direkte:

Gribskov Kommune

Rådhusvej 3

3200 Helsingør

www.kl.dk/kkr-hovedstaden

Side 1 af 5

ekstra grundfag samt valgfag, som eleverne vil møde senere, og som erhvervsskolerne derfor lægger ned i GF1 for at gøre elevernes videre vej i erhvervsskoleforløbet mindre vanskelig. Undervisningsministeriet skriver selv i Uddannelsesguiden til fremtidige erhvervsskoleelever, at *"du skal være opmærksom på, at nogle erhvervsuddannelser har høje krav til, hvad du skal nå i løbet af grundforløbet. Derfor kan det i nogle tilfælde være en fordel at vælge både grundforløbets 1. og 2. del, så længe du har mulighed for det."*

For at imødegå problematikken foreslår vi enten at 1) FGU-forløbets varighed fastsættes til maksimalt et år eller 2) at der tages initiativ til fra lovgiverhold at ændre reglen omkring mistet ret til erhvervsskolens GF1, således at FGU-elever undtages herfor.

2) Kommunernes visitation

Udgangspunktet må være, at den enkelte unge har frit valg i forhold til institution/skole. Kommunen bør i sin målgruppevisitation dog have ret til at visitere ikke blot til et FGU-forløb, men også til at definere forløbets varighed og indhold. Det skyldes ovenstående forhold, hvor elevernes vej videre i erhvervsuddannelse vanskeliggøres, hvis FGU-forløbet kommer til at vare længere end et år. Det er nødvendigt, at kommunerne kan sammenstykke korte og fleksible forløb med løbende optag for at møde elevernes behov. Endvidere er det vigtigt, at kommunerne får mulighed for at visitere til flere optageområder (se nærmere under punkt 5). I det hele taget er det vigtigt, at målgruppen fastsættes rigtigt.

Der er desuden behov for mere viden om, hvad der ligger i udmeldingerne omkring kvoteordninger.

3) Finansieringsproblematikken

Det er vigtigt, at der bliver gennemsigtighed omkring den samlede finansiering, så den enkelte kommune har mulighed for at tage de økonomiske konsekvenser i betragtning. Videre er det vigtigt, at det sikres, at institutioner og skoler får en ordentlig driftsøkonomi, så de bliver levedygtige.

Såfremt der ikke findes en løsning på problemstillingen omkring de unges mistede ret til et fuldt erhvervsskoleforløb efter mere end et års FGU-forløb (læs punkt 1), må der forventes en flytning af aktivitet fra erhvervsskolernes GF1 over i den nye FGU.

Mens erhvervsskolerne er statsligt finansierede, finansierer kommunerne 65 procent af udgiften til FGU'en. Denne kommunale merudgift bør kompenseres.

Ydermere bør der kompenseres for, at FGU'en påregnes at have en gennemsnitlig varighed på 14 måneder. Det forlyder, at Undervisningsministeriet i de kommende DUT-forhandlinger vil tage udgangspunkt i, at de unge tilbringer 18 måneder i forberedende tilbud i dag. Det tal kan vi ikke genkende. Vi ønsker derfor en afklaring af, hvad tallet indeholder.

Dato: 12. februar 2017

Sags ID:

Dok. ID:

E-mail: hdbec@gribskov.dk

Direkte:

Gribskov Kommune

Rådhusvej 3

3200 Helsinge

[www.kl.dk/kkr-](http://www.kl.dk/kkr-hovedstaden)

hovedstaden

Side 2 af 5

SFI tager i rapporten 'Forberedende tilbud og overgang til ungdomsuddannelse' (https://pure.sfi.dk/ws/files/440141/1514_forberedende_tilbud.pdf) udgangspunkt i, at den unge i dag i gennemsnit tilbringer 7 måneder i forberedende tilbud. Når de unge går fra at tilbringe 7 måneder i gennemsnit i forberedende tilbud til 14 måneder i gennemsnit i primært kommunalt finansierede forberedende tilbud, er der tale om en forløbsudvidelse, som kommunerne bør kompenseres for, hvis det ikke skal gå ud over den øvrige kommunale opgaveløsning.

Det skal også nævnes, at ministeriet vurderer 7 procent af en ungdomsårgang som værende i målgruppen. I den før nævnte SFI rapport opgøres det, at 13 procent af de unge rent faktisk får et forberedende tilbud i dag.

4) **Løbende effektvurdering**

Når de nuværende seks tilbud samles i en institution, vil det give et både mere fleksibelt og overskueligt tilbud for den unge. Det er godt. Det er imidlertid værd at være opmærksom på, at kun få af de eksisterende forberedende tilbud har en dokumenteret effekt på de unges videre uddannelse og beskæftigelse. Der findes lokale undtagelser og kombinationsforløb med lille positiv effekt, men generelt set er tilbuddene enten ikke evalueret eller findes i evalueringer at have en neutral eller sågar lille negativ effekt.

Der opfordres derfor til at koble følgeforskning på etableringen af FGU således, at der i lighed med implementering af folkeskolereformen løbende afreporteres med mulighed for tilretninger.

Det er afgørende vigtigt, at der ikke lovgives med tillæg, men at der skabes en lovgivning og en struktur med stort lokalt råderum til at justere i takt med erfaringerne.

5) **Muligheden for at kommuner kan samarbejde i flere retninger**

Undersøgelser viser, at transportafstande er vigtige for FGU-målgruppen. Derfor er det vigtigt, at kortet med FGU-samarbejder tegnes med udgangspunkt i de unges bevægemønstre, transportkorridorer mv.

En række kommuner ligger placeret sådan geografisk, at det giver mest mening for nogle af de unge at orientere sig i retning af en skolematrikel i et FGU-samarbejde, og for andre af de unge at orientere sig i retning af en skolematrikel i et andet FGU-samarbejde.

Det vil være en fordel for de unge, om der åbnes for, at en kommune kan vælge at dele deres FGU-målgruppe i to og samarbejde i to forskellige retninger med henblik på at kunne visitere de unge derhen, hvor det giver mest mening. Alternativt skal der beskrives måder hvorpå der kan skabes et samarbejde mellem to eller flere institutioner om udveksling af elever uden der opstår et stort bureaukrati og et kompliceret regnskab.

6) **Skolernes dimensionering og taxameterstyringen af dem**

Hvordan må man tolke kravet om, at alle 3 linjer skal udbydes på den enkelte skole?

Vi konstaterer, at der lægges op til, at alle nye FGU skolematrikler på sigt skal indeholde alle tre spor. Uafklarede unge kan have behov for at skifte spor undervejs, og det taler for, at alle matrikler har alle spor.

Det kan i nogle tilfælde være vanskeligt at forestille sig en bæredygtigt organisation, hvor alle produktionsskoler rummer/udbyder/driver alle tre linjer.

Dato: 12. februar 2017

Sags ID:

Dok. ID:

E-mail: hdbec@gribskov.dk

Direkte:

Gribskov Kommune

Rådhusvej 3

3200 Helsingør

[www.kl.dk/kkr-](http://www.kl.dk/kkr-hovedstaden)

hovedstaden

Side 3 af 5

Det kunne også være en løsning, at nogle tidligere produktionsskoler kun driver en eller to af linjerne, men at skolerne under en kommende FGU - institution tilsammen tilbyder alle tre spor, og der ønskes derfor svar på om dette vil være en mulighed.

Det er vigtigt, at matriklerne ikke bliver for små. Bæredygtige institutioner er også vigtigt af driftsmæssige hensyn, så de nye selvejende institutioner ikke fra start skal kæmpe for at overleve, og måske kommer for skade at foreslå uhensigtsmæssige forløbsudvidelser for unge, der kunne have større gavn af at gå direkte i erhvervsuddannelse. Der efterspørges også svar på, hvordan indholdet i de tre spor må tilrettelægges. Må man f.eks. begrænse en skoles værkstedsfag til et fagområde, mens man så kan henvise unge til en anden skole, fordi den har et mere relevant fagområde i sit værksted? Det vil øge samarbejdet, optimere ressourceanvendelsen og skærpe profilen på skolerne inden for et institutionsoptageområde

Der ønskes desuden en beregning på, hvor stor en elevvolumen der bør være, for at en matrikel er bæredygtig og kan lærerdække alle tre spor. En sådan beregning vil være hjælpsom ind i arbejdet med at tegne den nye FGU-geografi.

Det kommer til at have stor betydning, hvordan den konkrete taxameterstyring af institutionerne sammensættes. Ifølge Undervisningsministeriets talgrundlag vil der gradvist være færre elever i FGU-målgruppen henover årene. Det vil presse institutionernes økonomi. Især hvis de er skrøbelige fra start. Der er lagt op til udslusningstaxameter på max 15.000. (19 procent af en årselevs taxameter). Givet at formålet med FGU er at sluse de unge ind i en kompetencegivende uddannelse, så er det økonomiske incitament lille. Det bør overvejes at lave en anden model som i højere grad giver FGU-skolerne incitament til at få unge igennem FGU og videre til ungdomsuddannelse/job og fastholde dem der. Endvidere kan det overvejes, at betaling i mindre grad hæftes på aktivitet og i højere grad på resultater. Uddannelsesplanen kan være et styringsinstrumentet heri.

7) Mulighed for fleksibilitet i forhold til erhvervstemaer

Produktionsgrunduddannelsen skal tilrettelægges indenfor det faglige tema med henblik på at eleven kan få beskæftigelse indenfor et afgrænset fagligt område evt. via kombinationsforløb. Dette skal gerne ske, så eleven kan se sin produktionsgrunduddannelse som førende naturligt videre ind i en erhvervsuddannelse inden for det pågældende beskæftigelsesområde.

Det fremgår af bestemmelsens stk. 3, at et erhvervstema skal anvendes som overordnet beskrivelsesramme for konkrete aktiviteter i uddannelsen, samt til at beskrive mulige uddannelsesforløb over for potentielle elever. Af bestemmelsens stk. 1 fremgår, at uddannelsen udbydes inden for 11 nærmere definerede erhvervstemaer. Erhvervstemaerne er udelukkende rettet mod brancher med gode beskæftigelsesmuligheder lokalt eller regionalt. Der er kun i mindre grad mulighed for kreative eller kunstneriske linjer.

Dato: 12. februar 2017

Sags ID:
Dok. ID:

E-mail: hdbec@gribskov.dk
Direkte:

Gribskov Kommune
Rådhusvej 3
3200 Helsingør

www.kl.dk/kkr-
hovedstaden
Side 4 af 5

Det er således ikke muligt for institutionerne at tilrettelægge fx en kreativ linje, som tilgodeser de unge, som måtte have styrker indenfor dette område. Der er risiko for at en del af målgruppen derved tabes eller at kommunerne alligevel er nødt til at oprette FGU-lignende tilbud til unge, som ikke passer til en meget stram FGU struktur. Fastlæggelse af erhvervstemaer bør derfor ikke varetages af Ministeriet, men i stedet af institutionens bestyrelse, som kan vælge og løbende tilpasse erhvervstemaer over tid, så de matcher det lokale erhvervsliv og arbejdsmarked. Dermed skal det også være muligt at vælge alternative linjer indenfor bevægelse og kreativitet (fx musik/lyd/video/multimedie).

8) Etablering af institutioner/skoler og udspaltning af eksisterende tilbud

Det fremgår ikke af høringsmaterialet, hvordan man forestiller sig, at de eksisterende tilbud udspaltes fra fx VUC. Der bør komme centrale retningslinjer herfor.

Der er desuden behov for en afklaring af, hvorvidt det er et krav, at alle de nuværende skoler videreføres, eller om man lokalt må lukke skoler (og opføre nye)?

Det bør også afklares om der kan dispenseres for udmelding omkring, at der maksimalt må være tilknyttet 7 skoler til 1 institution. Det er nødvendigt, at antallet af kommuner, der kan være fælles om en FGU-institution er større end 7. Der er eksempelvis mange små kommuner på den københavnske vestegn, der er vant til at samarbejde om forskellige opgaver, og som dermed har behov for, at op til 10 kommuner kan deles om en FGU-institution med tilhørende skoler. Det betyder også, at kommunernes repræsentation i bestyrelsen skal justeres, for at give plads til alle kommuner.

9) Medarbejdere på de kommende institutioner og skoler

Der skal være fokus på, om der kan rekrutteres kvalificerede medarbejdere til FGU-institutioner og skoler.

10) Praktikpladser til de unge i uddannelsessporet erhvervsgrunduddannelse

Det fremgår af §2, stk. 5 nr. 5, at det er kommunens opgave, at tilvejebringe praktikpladser til unge i uddannelsessporet erhvervsgrunduddannelse og i nr. 6 i samme §, at den kommunale ungeindsats, skal koordinere de opsøgende funktioner i forhold til virksomhedspraktik og i stk. 7 i samme §, at disse opsøgende funktioner skal koordineres med øvrige interessenter på området herunder FGU.

Det vil være en ny opgave for kommunerne/jobcentrene. I dag er det erhvervsskolerne, som finder praktikpladser til deres elever. Man kunne overveje, om det skulle være de enkelte FGU-institutioner, som finder praktikpladser, bl.a. for at undgå et stort koordinationsarbejde mellem den enkelte FGU-institution og de forskellige deltagerkommuner.

Dato: 12. februar 2017

Sags ID:

Dok. ID:

E-mail: hdbec@gribskov.dk

Direkte:

Gribskov Kommune

Rådhusvej 3

3200 Helsingør

[www.kl.dk/kkr-](http://www.kl.dk/kkr-hovedstaden)

hovedstaden

Side 5 af 5